

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-158-22

Druk nr 2767
Warszawa, 9 listopada 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych oraz ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych oraz ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska

Art. 1. W ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1685) w art. 5:

1) w ust. 7 wyrazy „art. 138 ust. 1 pkt 2 lub 2a” zastępuje się wyrazami „art. 138 ust. 2 pkt 2 lub 3”;

2) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–4, podstawę opodatkowania obniża się o wartość aktywów w postaci skarbowych papierów wartościowych w rozumieniu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747, 1768 i 1964) lub papierów wartościowych ustawowo objętych gwarancją Skarbu Państwa.”;

3) po ust. 9 dodaje się ust. 9a w brzmieniu:

„9a. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–4, podstawę opodatkowania obniża się o wartość aktywów wynikających z transakcji odkupu, o której mowa w art. 3 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 1, z późn. zm.¹⁾), której przedmiotem są skarbowe papiery wartościowe w rozumieniu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych prezentowane w bilansie sporządzanym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub standardami rachunkowości stosowanymi przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy, przy czym, jeżeli drugą stroną tej transakcji jest podmiot inny niż Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski lub Bankowy Fundusz Gwarancyjny, podstawę opodatkowania obniża się, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 80 z 22.03.2019, str. 16 oraz Dz. Urz. UE L 22 z 22.01.2021, str. 1.

- 1) transakcja została zawarta na rynku regulowanym albo w alternatywnym systemie obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500, 1488, 1933 i 2185);
- 2) transakcja podlega rozliczeniu przez CCP w rozumieniu art. 3 pkt 49 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. poz. 1747 i 2127) art. 4a otrzymuje brzmienie:

„Art. 4a. 1. W roku 2022 w wydatkach objętych limitem wydatków ustalonym w art. 1 ust. 4 ustawy budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 270) nie uwzględnia się skutków finansowych wynikających z dodatkowych działań nakierowanych na:

- 1) wsparcie podmiotów dotkniętych kryzysem energetycznym lub zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego;
- 2) wsparcie świadczeniobiorców, w szczególności emerytów i rencistów, w związku ze wzrostem średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych;
- 3) finansowanie sił zbrojnych.

2. Do sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022 dołącza się informację o sumie skutków finansowych, o których mowa w ust. 1, obliczonej na podstawie danych przekazanych w celu sporządzenia sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r., z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa wprowadza zmiany w art. 5 ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1685) oraz nadaje nowe brzmienie art. 4a ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. poz. 1747, z późn. zm.).

I. Ustawa o podatku od niektórych instytucji finansowych (UPNIF)

Art. 1 pkt 1 projektu ustawy

Zgodnie z art. 5 ust 7 UPNIF podatnicy, o których mowa w art. 4 pkt 1–4 ustawy, obniżają podstawę opodatkowania o kwoty, o które podatnik, wykonując decyzję, o której mowa w art. 138 ust. 1 pkt 2 lub 2a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439, z późn. zm.), podwyższył w okresie miesiąca, za który ustala się podstawę opodatkowania, fundusze własne. W wyniku wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE w odniesieniu do podmiotów zwolnionych, finansowych spółek holdingowych, finansowych spółek holdingowych o działalności mieszanej, wynagrodzeń, środków i uprawnień nadzorczych oraz środków ochrony kapitału (Dz. Urz. UE L 150 z 07.06.2019, str. 253, z późn. zm.) wprowadzono podział środków nadzorczych na wymogi w zakresie dodatkowych funduszy własnych i wytyczne dotyczące dodatkowych funduszy własnych, co spowodowało konieczność usystematyzowania przedmiotowej kwestii w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, co nastąpiło przez uchylenie art. 138 ust. 1 pkt 2 i 2a tej ustawy, do którego odwołuje się art. 5 ust. 7 UPNIF, i nadanie nowego brzmienia art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. W efekcie konieczne jest dostosowanie do tej zmiany brzmienia art. 5 ust. 7 UPNIF.

Art. 1 pkt 2 projektu ustawy

Proponuje się wyłączenie z podstawy opodatkowania podatkiem od niektórych instytucji finansowych papierów wartościowych ustawowo gwarantowanych przez Skarb Państwa. Objęcie gwarancjami Skarbu Państwa dotyczy w szczególności przedsięwzięć o szczególnym znaczeniu dla państwa. Należy również zauważyć, że aktualnie wyłączeniem takim objęte są skarbowe papiery wartościowe. Instrumenty dłużne gwarantowane ustawowo przez Skarb Państwa odzwierciedlają ten sam poziom ryzyka. Wskazana zmiana ma na celu przede wszystkim obniżenie kosztów finansowania emisji obligacji ustawowo gwarantowanych przez

Skarb Państwa. Przedmiotowa zmiana dotyczy emisji obligacji służących finansowaniu programów rządowych utworzonych, powierzonych lub przekazanych na podstawie odrębnych ustaw Bankowi Gospodarstwa Krajowego albo Polskiemu Funduszowi Rozwoju S.A., jeżeli z przepisów ustawy wprost wynika objęcie ustawową gwarancją Skarbu Państwa emisji tych obligacji. Tym samym rozwiązanie to nie będzie dotyczyć obligacji gwarantowanych wyłącznie na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1613). Opodatkowanie takich obligacji podatkiem od niektórych instytucji finansowych oznacza konieczność zwiększenia ich oprocentowania przez emitujące je podmioty o wysokość tego podatku. Natomiast w efekcie koszty ponosi Skarb Państwa, który ma ustawowy obowiązek zapewnić sfinansowanie obsługi i wykupu tych obligacji.

Art. 1 pkt 3 projektu ustawy

Strategia Rozwoju Rynku Kapitałowego, przyjęta uchwałą nr 114 Rady Ministrów z dnia 1 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego (M.P. poz. 1027), wskazuje niedostateczną efektywność, przejrzystość i płynność w obszarze wielu kluczowych segmentów rynku kapitałowego, obejmujących m.in. transakcje repo. W związku z powyższym, zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego, proponuje się wyłączenie z podatku od niektórych instytucji finansowych wartości aktywów wynikających z transakcji, których przedmiotem są skarbowe papiery wartościowe wraz z odpowiednio otrzymanym lub udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repurchase transaction), pod warunkiem że transakcje te zostaną przeprowadzone na rynku regulowanym albo w alternatywnym systemie obrotu (ASO) oraz rozliczone za pośrednictwem podmiotu będącego CCP w rozumieniu art. 3 pkt 49 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500, z późn. zm.). W projekcie proponuje się wyłączenie z podstawy opodatkowania wartości aktywów wynikających z transakcji odkupu, o której mowa w art. 3 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015 r. str. 1, z późn. zm.), których przedmiotem są skarbowe papiery wartościowe w rozumieniu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) prezentowane w bilansie sporządzanym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.)

lub standardami rachunkowości stosowanymi przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy.

Wprowadzenie takiego wyłączenia powinno przyczynić się do znacznego zwiększenia wolumenu transakcji zawieranych w transparentnych systemach obrotu, w tym przez kanały elektroniczne, przy niższych kosztach transakcyjnych, zapewniających najlepsze wykonywanie zleceń. Wyłączenie z podstawy opodatkowania podatkiem od niektórych instytucji finansowych wartości aktywów wynikających z takich transakcji dotyczyć będzie zarówno strony pasywnej transakcji repo (przyjętego depozytu zabezpieczonego aktywami), jak również strony reverse repo (lokaty zabezpieczonej aktywami).

Rozwinięcie rynku repo skarbowych papierów wartościowych, usprawniając działanie rynku wtórnego, powinno mieć również pozytywny wpływ na rynek pierwotny, tj. sprzedaż obligacji skarbowych na przetargach, przyczyniając się tym samym do stabilizacji popytu na skarbowe papiery wartościowe oraz do poprawy ich wyceny, a dzięki temu potencjalnie do ograniczenia wydatków budżetu państwa na obsługę długu Skarbu Państwa oraz zwiększenia efektywności procesu finansowania potrzeb pożyczkowych.

Ponadto rozwinięcie transparentnego rynku repo, obejmującego stawki transakcyjne dla różnych terminów przyczyni się do zwiększenia możliwości w zakresie tworzenia obiektywnego, rynkowego wskaźnika stopy repo. Brak takiego wyłączenia z opodatkowania prowadzi do tego, że banki zawierają głównie transakcje buy/sell-back lub też repo, które zamykają się w ramach jednego miesiąca, co hamuje rozwój rynku kapitałowego, którego miarą jest m.in. rynek repo. W założeniu wyłączenie z podatku może pomóc w rozwoju rynku finansowego w Polsce przez zwiększenie liczby i wolumenu zawieranych na nim transakcji, co ma znaczenie w przypadku tworzenia wskaźników referencyjnych.

Należy dodać, że warunki wyłączenia z podstawy opodatkowania wartości aktywów wynikających z transakcji repo, dotyczące miejsca zawarcia transakcji (rynek regulowany lub ASO) oraz rozliczania transakcji poprzez CCP nie będą musiały być spełnione w przypadku transakcji repo, których stroną będzie Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski lub Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Skarb Państwa jako organ zarządzający długiem dokonuje transakcji co do zasady poza zorganizowanym obrotem i bez pośrednictwa CCP, w związku z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa. Ponadto jest emitentem i organizatorem rynku skarbowych papierów wartościowych. Warto wskazać, że organy zarządzające długiem publicznym w przepisach prawa unijnego dotyczących rynku finansowego są często wyłączane spod szeregu regulacji, obowiązków oraz ograniczeń

w zakresie dokonywanych transakcji lub raportowania. Z uwagi na szczególną rolę, jaką pełnią na rynku bankowym bank centralny – Narodowy Bank Polski oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny, zasadne jest niestosowanie także w odniesieniu do nich wymogów dotyczących dokonywania transakcji na rynku regulowanym lub ASO za pośrednictwem CCP.

II. Ustawa o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska

Art. 2 projektu ustawy

W związku z napaścią zbrojną Rosji na Ukrainę znacznie wzrosło zagrożenie militarne Polski, które wymaga podjęcia natychmiastowych działań mających na celu zabezpieczenie obronności państwa. Wybuch wojny w lutym 2022 r. zmienił postrzeżenie bezpieczeństwa, tak przez Polskę, będącą krajem bezpośrednio sąsiadującym z Ukrainą, jak i przez pozostałe kraje Europy. Niepewność odnośnie do dalszego przebiegu wojny oraz działań, jakie mogą zostać podjęte przez Rosję, spowodowała konieczność zapewnienia niezwłocznego i odpowiedniego wyszkolenia i wyposażenia armii, a także organizacji pomocniczych, m.in. w postaci obrony terytorialnej, czemu służyło uchwalenie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655, z późn. zm.). Dodatkowo niwelowanie zagrożenia militarnego, a także względy humanitarne, nakładające moralny obowiązek udzielenia pomocy sąsiadnemu krajowi, który padł ofiarą rosyjskiej agresji, wymagają poniesienia dodatkowych, ekstraordynaryjnych wydatków.

W następstwie wybuchu wojny w Ukrainie jesteśmy równolegle świadkami światowego kryzysu energetycznego oraz gwałtownego wzrostu cen dóbr konsumpcyjnych i produkcyjnych. Przekłada się to na trudną sytuację gospodarstw domowych, w szczególności emerytów i rencistów – świadczeniobiorców z powszechnego i rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (w tym także świadczeniobiorców uprawnionych do rent socjalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego oraz świadczeń, o których mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2039), jako grup najniżej uposażonych.

Sytuacja gospodarcza wpłynęła także na konieczność zabezpieczenia dostępu do surowców energetycznych. W związku z tym w 2022 r. podjęto niezbędne działania mające na celu m.in. zakup gazu, ujęte w ustawie z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 202,

z późn. zm.). Ponadto m.in. ustawą z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024 (Dz. U. poz. 2088) wprowadzono instrumenty wsparcia przedsiębiorców, zmagających się z rosnącymi kosztami produkcji, w tym w szczególności cenami energii.

Powyższe działania mają swoje odzwierciedlenie w postaci zwiększonych wydatków ponoszonych przez właściwe podmioty objęte zakresem stabilizującej reguły wydatkowej. Ich ostateczna wysokość będzie możliwa do określenia na podstawie danych przekazanych na potrzeby sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022, a aktualnie wdrażane programy uniemożliwiają określenie na tym etapie wysokości ostatecznych kosztów reakcji Rządu na sytuację gospodarczą. Niezbędna jest zatem zmiana pozwalająca na nieuwzględnianie w wydatkach objętych limitem wydatków środków finansowych przeznaczonych na cele określone w projekcie ustawy, w wysokości wskazanej w materiałach przekazywanych na potrzeby opracowania sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022. Informacja o sumie tych skutków finansowych będzie zaprezentowana w sprawozdaniu z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022, co zapewni transparentność w stosowaniu stabilizującej reguły wydatkowej.

Wejście w życie projektowanej zmiany pozwoli na prowadzenie w roku 2022 polityki gospodarczej zgodnej z zaleceniami Rady Unii Europejskiej w sprawie krajowego programu reform Polski na 2022 r., zawierającymi opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2022 r. Rada zaleca zachowanie elastyczności pozwalającej na dostosowanie polityki fiskalnej do szybko zmieniających się okoliczności, w szczególności w celu wsparcia gospodarstw domowych i przedsiębiorstw narażonych na podwyżki cen energii oraz zmniejszania wpływu wojny w Ukrainie.

Art. 3 projektu ustawy

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2023 r., z wyjątkiem art. 2, przewidującego zmianę ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska, który ze względu na ważny interes państwa powinien wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Rozwiązaniu temu nie stoją na przeszkodzie zasady demokratycznego państwa prawnego.

Projekt ustawy nie wpłynie na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorstw.

Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania wpłyną na zmniejszenie dochodów sektora finansów publicznych z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt przedmiotowej regulacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stosowania prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Na podstawie § 61 ust. 5 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 poz. 348) projekt skierowany jest bezpośrednio do rozpatrzenia przez Stały Komitet Radę Ministrów, z pominięciem etapu uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych oraz ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sebastian Skuza Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Artur Soboń Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Piotr Patkowski Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marcin Lachowicz Dyrektor Departamentu Polityki Podatkowej Tel.: (22) 694-38-86 sekretariat.dspl@mf.gov.pl</p> <p>Anna Napiórkowska Dyrektor Departamentu Budżetu Państwa Tel.: (22) 694 40 00 sekretariat.bp@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 7 listopada 2022 r.</p> <p>Źródło: inne</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych RM UD463</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1685), zwanej dalej „UPNIF”, podatnicy, o których mowa w art. 4 pkt 1–4 ustawy, mają możliwość obniżenia podstawy opodatkowania o kwoty, o które podatnik, wykonując decyzję, o której mowa w art. 138 ust. 1 pkt 2 lub 2a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439, z późn. zm.), podwyższył w okresie miesiąca, za który ustala się podstawę opodatkowania fundusze własne. W wyniku wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/878 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE w odniesieniu do podmiotów zwolnionych, finansowych spółek holdingowych, finansowych spółek holdingowych o działalności mieszanej, wynagrodzeń, środków i uprawnień nadzorczych oraz środków ochrony kapitału (Dz. Urz. UE L 150 z 07.06.2019, str. 253, z późn. zm.) wprowadzono podział środków nadzorczych na wymogi w zakresie dodatkowych funduszy własnych i wytyczne dotyczące dodatkowych funduszy własnych, co spowodowało konieczność usystematyzowania przedmiotowej kwestii w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, co nastąpiło przez uchylenie art. 138 ust. 1 pkt 2 i 2a tej ustawy, do którego odwołuje się art. 5 ust. 7 UPNIF, i nadanie nowego brzmienia art. 138 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. W efekcie konieczne jest nadanie nowego brzmienia art. 5 ust. 7 UPNIF.

UPNIF przewiduje obniżenie podstawy opodatkowania o wartość aktywów w postaci skarbowych papierów wartościowych w rozumieniu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.). Nie jest jednak możliwe obniżenie wartości aktywów o wartość innych obligacji ustawowo objętych gwarancją Skarbu Państwa. Emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego lub Polski Fundusz Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie obligacje gwarantowane na podstawie odrębnych ustaw przez Skarb Państwa odzwierciedlają ten sam poziom ryzyka co skarbowe papiery wartościowe. Opodatkowanie takich obligacji podatkiem od niektórych instytucji finansowych oznacza konieczność zwiększenia ich oprocentowania przez emitujące je podmioty o wysokość tego podatku. W efekcie koszty podatku ponosi Skarb Państwa, który ma ustawowy obowiązek zapewnienia sfinansowania obsługi i wykupu tych obligacji.

UPNIF nie przewiduje obniżenia podstawy opodatkowania o wartość aktywów wynikających z transakcji odkupu (transakcje repo). Strategia Rozwoju Rynku Kapitałowego, przyjęta uchwałą nr 114 Rady Ministrów z dnia 1 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego (M.P. poz. 1027), zakłada wprowadzenie takiego rozwiązania w celu zwiększenia efektywności, przejrzystości i płynności rynku kapitałowego obejmującego m.in. transakcje repo, pod warunkiem że transakcje te zostaną przeprowadzone na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu (ASO) oraz rozliczone za pośrednictwem kontrahenta centralnego (CCP).

W następstwie wybuchu wojny w Ukrainie oraz światowego kryzysu energetycznego, a także gwałtownego wzrostu cen dóbr konsumpcyjnych i produkcyjnych w 2022 r., podjęto niezbędne działania mające na celu:

- zakup zapasów m.in. gazu (ustawa z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. poz. 202, z późn. zm.)),
- wprowadzenie instrumentów wsparcia przedsiębiorców, zmagających się z rosnącymi kosztami produkcji, w tym w szczególności cenami energii (m.in. ustawa z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024 (Dz. U. poz. 2088)).

Powyższe działania mają swoje odzwierciedlenie w postaci zwiększonych wydatków ponoszonych przez właściwe podmioty objęte zakresem stabilizującej reguły wydatkowej. Ich ostateczna wysokość będzie możliwa do określenia na podstawie danych przekazanych na potrzeby sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022, a aktualnie wdrażane programy uniemożliwiają określenie na tym etapie wysokości ostatecznych kosztów reakcji Rządu na sytuację gospodarczą. Niezbędna jest zatem zmiana pozwalająca na nieuwzględnianie w wydatkach objętych limitem wydatków środków finansowych przeznaczonych na cele określone w projektowanych regulacjach, w wysokości wskazanej w materiałach przekazywanych na potrzeby opracowania sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022. Informacja o sumie tych skutków finansowych będzie zaprezentowana w sprawozdaniu z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022, co zapewni transparentność w stosowaniu stabilizującej reguły wydatkowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponowane rozwiązania:

W zakresie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych:

- 1) Zmiana brzmienia art. 5 ust. 7 przez odwołanie się w miejsce uchylonego art 138 ust. 1 pkt 2 i 2a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe do art. 138 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy – Prawo bankowe, który jest tożsamy z uchylonym art. 138 ust. 1 pkt 2 i 2a tej ustawy.
- 2) Zmiana brzmienia art. 5 ust. 9 UPNIF przez rozszerzenie możliwości obniżenia podstawy opodatkowania podatkiem od niektórych instytucji finansowych o wartość aktywów w postaci obligacji ustawowo objętych gwarancją Skarbu Państwa. Wskazana zmiana ma na celu przede wszystkim obniżenie kosztów finansowania emisji obligacji ustawowo gwarantowanych przez Skarb Państwa, tj. emisji obligacji na rzecz – utworzonych, powierzonych lub przekazanych, w szczególności Bankowi Gospodarstwa Krajowego lub Polskiemu Funduszowi Rozwoju S.A – programów rządowych będących przedsięwzięciami o szczególnym znaczeniu dla państwa.
- 3) Dodanie w art. 5 UPNIF regulacji umożliwiającej obniżenie podstawy opodatkowania o wartość aktywów wynikających z transakcji odkupu, o której mowa w art. 3 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 1, z późn. zm.), których przedmiotem są skarbowe papiery wartościowe w rozumieniu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zaprezentowane w bilansie sporządzanym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm.) lub standardami rachunkowości stosowanymi przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 tej ustawy. Jednocześnie w przypadku transakcji, których stroną jest podmiot inny niż Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski lub Bankowy Fundusz Gwarancyjny, wyłączenie tych aktywów będzie możliwe jedynie w przypadku gdy:
 - transakcja została zawarta na rynku regulowanym albo w alternatywnym systemie obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500, z późn. zm.) oraz
 - transakcja podlega rozliczeniu przez CCP w rozumieniu art. 3 pkt 49 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Zmiana ma przede wszystkim na celu rozwinięcie rynku repo skarbowych papierów wartościowych, usprawniając działanie rynku wtórnego. Dodatkowo powinna ona mieć również pozytywny wpływ na rynek pierwotny, tj. sprzedaż obligacji skarbowych na przetargach, przyczyniając się tym samym do stabilizacji popytu na skarbowe papiery

wartościowe oraz do poprawy ich wyceny, a dzięki temu potencjalnie do ograniczenia wydatków budżetu państwa na obsługę długu Skarbu Państwa oraz zwiększenia efektywności procesu finansowania potrzeb pożyczkowych. Ponadto rozwinięcie transparentnego rynku repo, obejmującego stawki transakcyjne dla różnych terminów przyczyni się do zwiększenia możliwości w zakresie tworzenia obiektywnego, rynkowego wskaźnika stopy repo. Brak takiego wyłączenia oraz sposób rozliczenia podatku prowadzi do tego, że banki zawierają głównie transakcje buy/sell-back lub też repo, które zamykają się w ramach jednego miesiąca, co hamuje rozwój rynku kapitałowego, którego miarą jest m.in. rynek repo. W założeniu wyłączenie z opodatkowania może pomóc w rozwoju rynku finansowego w Polsce przez zwiększenie liczby i wolumenu zawieranych na nim transakcji, co ma znaczenie w przypadku tworzenia wskaźników referencyjnych.

W zakresie stabilizującej reguły wydatkowej

Nadanie nowego brzmienia art. 4a ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. poz. 1747, z późn. zm.) przez określenie, że w roku 2022 w wydatkach objętych limitem wydatków ustalonym w art. 1 ust. 4 ustawy budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 270) nie uwzględnia się skutków finansowych wynikających z dodatkowych działań nakierowanych na: wsparcie podmiotów dotkniętych kryzysem energetycznym lub zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, wsparcie świadczeniobiorców, w szczególności emerytów i rencistów, w związku ze wzrostem średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz finansowanie sił zbrojnych. Do sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022 zostanie dołączona informacja o sumie ww. skutków finansowych obliczonej na podstawie danych przekazanych w celu sporządzenia sprawozdania z wykonania ustawy budżetowej na rok 2022.

Powyższe umożliwi nieuwzględnianie w wydatkach objętych limitem wydatków środków finansowych przeznaczonych na cele określone w projektowanych regulacjach.

Implementacja przedmiotowych przepisów pozwoli na prowadzenie w roku 2022 polityki gospodarczej zgodnej z zaleceniami Rady Unii Europejskiej w sprawie krajowego programu reform Polski na 2022 r., zawierającymi opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2022 r. Rada zaleca zachowanie elastyczności pozwalającej na dostosowanie polityki fiskalnej do szybko zmieniających się okoliczności, w szczególności w celu wsparcia gospodarstw domowych i przedsiębiorstw narażonych na podwyżki cen energii oraz zmniejszania wpływu wojny w Ukrainie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W zakresie podatków majątkowych, w tym podatku od niektórych instytucji finansowych, każde państwo członkowskie UE może realizować własną politykę podatkową. Kwestie regulowane projektem ustawy nie podlegają też żadnej formie harmonizacji na szczeblu UE lub umów międzynarodowych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podatnicy podatku od niektórych instytucji finansowych – banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe	21 podmiotów	system informatyczny POLTAX	Obniżanie podstawy opodatkowania w podatku od niektórych instytucji finansowych o wartość wskazanych aktywów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W odniesieniu do projektu nie były prowadzone konsultacje poprzedzające jego przygotowanie, tzw. prekonsultacje publiczne.

Projekt przedmiotowej regulacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stosowania prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Na podstawie § 61 ust. 5 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 poz. 348) projekt skierowany jest bezpośrednio do rozpatrzenia przez Stały Komitet Radę Ministrów, z pominięciem etapu uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania wpłyną na zmniejszenie dochodów sektora finansów publicznych z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wartość potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu gwarantowanych obligacji według stanu na 30 września 2022 r. wynosi w przypadku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 – 169,2 mld zł, w tym nominal obligacji 146,2 mld zł, – Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. (Tarcze Finansowe) – 78,3 mld zł, w tym nominal obligacji 73,9 mld zł, – Funduszu Pomocy Ukrainie – 4,7 mld zł, w tym nominal obligacji 3,4 mld zł. <p>Jednocześnie z uwagi na brak danych o wartości aktywów w postaci papierów wartościowych ustawowo objętych gwarancją Skarbu Państwa i znajdujących się w posiadaniu podatników podatku od niektórych instytucji finansowych nie jest możliwe oszacowanie skutku projektowanej zmiany na wpływy z tytułu podatku. Także w zakresie dotyczącym wprowadzenia odliczenia od podstawy opodatkowania wartości aktywów wynikających z transakcji odkupu brak jest danych umożliwiających oszacowanie skutku proponowanej zmiany.</p>											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	W zakresie UPNIF projekt będzie pozytywnie oddziaływał na duże przedsiębiorstwa (sektor bankowy).										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	W zakresie UPNIF projekt nie będzie oddziaływał na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.										

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projekt nie wpływa na sytuację ekonomiczną rodzin i obywateli, w tym osób starszych i niepełnosprawnych.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Projekt nie wpływa na obciążenia regulacyjne.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Brak wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu na wymienione obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2023 r., z wyjątkiem art. 2 ustawy, który wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na przedmiot regulacji nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		